

POWIATOWY URZĄD PRACY W OPOLU

ul. mjr Hubala 21, 45-266 Opole
tel. 077 44 22 929, fax. 077 44 22 928, e-mail: opop@praca.gov.pl
Bezpłatna infolinia 0 800 88 11 22

RANKING ZAWODÓW DEFICYTOWYCH I NADWYŻKOWYCH W POWIECIE OPOLSKIM I MIEŚCIE OPOLU W 2015 ROKU

POWIATOWY URZĄD PRACY W OPOLU

SPIS TREŚCI

1.	UWAGI WSTĘPNE.....	4
1.1.	CEL OPRACOWANIA.....	4
1.2.	METODOLOGIA OPRACOWANIA	5
1.3.	PODSTAWA OPRACOWANIA	5
2.	ANALIZA OGÓLNEJ SYTUACJI NA RYNKU PRACY	6
2.1.	STRUKTURA BEZROBOTNYCH WG WIELKICH GRUP ZAWODÓW	6
2.2.	STRUKTURA OFERT PRACY WEDŁUG WIELKICH GRUP ZAWODÓW	8
2.3.	NIEDOPASOWANIE BEZROBOTNYCH I OFERT PRACY WG WIELKICH GRUP ZAWODÓW.....	9
3.	RANKING ZAWODÓW DEFICYTOWYCH I NADWYŻKOWYCH.....	10
3.1.	GRUPY ZAWODÓW MAKSYMALNIE DEFICYTOWYCH	10
3.2.	GRUPY ZAWODÓW DEFICYTOWYCH	10
3.3.	GRUPY ZAWODÓW ZRÓWNOWAŻONYCH	12
3.4.	GRUPY ZAWODÓW NADWYŻKOWYCH	12
3.5.	GRUPY ZAWODÓW MAKSYMALNIE NADWYŻKOWYCH.....	13
4.	ANALIZA UPRAWNIEŃ I UMIEJĘTNOŚCI.....	14
5.	ANALIZA RYNKU EDUKACYJNEGO.....	16
5.1.	ANALIZA UCZNIÓW OSTATNICH KLAS SZKÓŁ PONADGIMNAZJALNYCH.....	16
5.2.	ANALIZA SYTUACJI ABSOLWENTÓW SZKÓŁ PONADGIMNAZJALNYCH NA RYNKU PRACY	17
6.	ANALIZA LOKALNEGO RYNKU PRACY NA PODSTAWIE BADANIA KWESTIONARIUSZOWEGO PRZEDSIĘBIORSTW	22
7.	PROGNOZA RYNKU PRACY	27
8.	WNIOSKI	28

SPIS WYKRESÓW

Wykres 1.	Bezrobotni w zależności od miejsca zamieszkania	6
Wykres 2.	Odsetek przedsiębiorstw deklarujących zmiany w zatrudnieniu w Opolu.....	22
Wykres 3.	Odsetek przedsiębiorstw deklarujących zmiany w zatrudnieniu w powiecie opolskim ..	23
Wykres 4.	Odsetek przedsiębiorstw przewidujących zmiany w zatrudnieniu w Opolu.....	23
Wykres 5.	Odsetek przedsiębiorstw przewidujących zmiany w zatrudnieniu w powiecie opolskim.....	24
Wykres 6.	Struktura odpowiedzi przedsiębiorstw deklarujących problemy z pozyskiwaniem nowych pracowników w Opolu.....	25
Wykres 7.	Struktura odpowiedzi przedsiębiorstw deklarujących problemy z pozyskiwaniem nowych pracowników w powiecie opolskim	25
Wykres 8.	Struktura odpowiedzi przedsiębiorstw dotyczących sposobu poszukiwania nowych pracowników w Opolu	26
Wykres 9.	Struktura odpowiedzi przedsiębiorstw dotyczących sposobu poszukiwania nowych pracowników w powiecie opolskim	26

SPIS TABEL

Tabela 1. Liczba osób bezrobotnych wg wielkich grup zawodów w Opolu	6
Tabela 2. Liczba osób bezrobotnych wg wielkich grup zawodów w powiecie opolskim	7
Tabela 3. Liczba ofert pracy wg wielkich grup zawodów w Opolu	8
Tabela 4. Liczba ofert pracy wg wielkich grup zawodów w powiecie opolskim	8
Tabela 5. Wskaźniki niedopasowania bezrobotnych i ofert pracy w Opolu	9
Tabela 6. Wskaźniki niedopasowania bezrobotnych i ofert pracy w powiecie opolskim	9
Tabela 7. Grupy zawodów maksymalnie deficytowych w Opolu	10
Tabela 8. Grupy zawodów maksymalnie deficytowych w powiecie opolskim	10
Tabela 9. Grupy zawodów deficytowych w Opolu	10
Tabela 10. Grupy zawodów deficytowych w powiecie opolskim	11
Tabela 11. Grupy zawodów zrównoważonych w Opolu	12
Tabela 12. Grupy zawodów nadwyżkowych w Opolu	12
Tabela 13. Grupy zawodów nadwyżkowych w powiecie opolskim	13
Tabela 14. Grupy zawodów maksymalnie nadwyżkowych w Opolu	13
Tabela 15. Grupy zawodów maksymalnie nadwyżkowych w powiecie opolskim	14
Tabela 16. Umiejętności i uprawnienia według wielkich grup zawodów	14
Tabela 17. Bezrobotni bez zawodu w Opolu	15
Tabela 18. Bezrobotni bez zawodu w powiecie opolskim	15
Tabela 19. Uczniowie ostatnich klas szkół ponadgimnazjalnych według elementarnych grup zawodów deficytowych, zrównoważonych oraz nadwyżkowych w Opolu	16
Tabela 20. Liczba absolwentów oraz bezrobotnych absolwentów według typu szkoły w Opolu	17
Tabela 21. Liczba absolwentów oraz bezrobotnych absolwentów według typu szkoły w powiecie opolskim	18
Tabela 22. Bezrobotni absolwenci w Opolu	18
Tabela 23. Bezrobotni absolwenci w powiecie opolskim	19
Tabela 24. Liczba absolwentów oraz bezrobotnych absolwentów według ostatnio ukończonej szkoły w Opolu	20
Tabela 25. Liczba absolwentów oraz bezrobotnych absolwentów według ostatnio ukończonej szkoły w powiecie opolskim	21
Tabela 26. Liczba przebadanych przedsiębiorstw w zależności od liczby zatrudnionych	22
Tabela 27. Wskaźnik zatrudnienia netto według wielkich grup zawodów w Opolu i powiecie opolskim	24
Tabela 28. Brakujące umiejętności kandydatów do pracy (bez względu na zawód) w Opolu	27
Tabela 29. Brakujące umiejętności kandydatów do pracy (bez względu na zawód) w powiecie opolskim	27

1. UWAGI WSTĘPNE

Dogłębne poznanie mechanizmu funkcjonowania lokalnego rynku pracy wydaje się niezbędne, aby można było skutecznie poprawić ten system, odpowiednio dostosowując do lokalnych potrzeb politykę rynku pracy. Spadek poziomu bezrobocia notowany w minionych latach sprawił, iż w wielu zawodach pracodawcy borykali się z obsadzeniem wolnych miejsc pracy. Wciąż więc niezbędna jest szeroka i ciągle aktualizowana wiedza na temat kształtowania się wielkości opisujących rynek pracy, służąca podejmowaniu skutecznych działań w zakresie łagodzenia skutków bezrobocia, a także dla efektywnej promocji zatrudnienia. Nieodzowna ku temu jest obserwacja rynku pracy pod kątem kształtowania się popytu i podaży siły roboczej w przekroju zawodowym. Niniejsze opracowanie stanowi właśnie diagnozę podstawowych wielkości opisujących rynek pracy w układzie według kwalifikacji zawodowych w powiecie opolskim i Opolu w 2015 roku.

Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych jest procesem systematycznego obserwowania zjawisk zachodzących na rynku pracy dotyczących kształtowania popytu na pracę i podaży zasobów pracy w przekroju terytorialno-zawodowym oraz formułowania na tej podstawie ocen, wniosków i krótkotrwałych prognoz niezbędnych dla prawidłowego funkcjonowania systemów: szkolenia bezrobotnych oraz kształcenia zawodowego.

1.1. Cel opracowania

Celem opracowania niniejszego raportu jest określenie zapotrzebowania na rynku pracy na konkretne zawody. Pozwoli to na określenie odpowiednich kierunków szkolenia bezrobotnych oraz usprawnienie pośrednictwa pracy i poradnictwa zawodowego.

Informacje o bezrobociu i ofertach pracy według zawodów posłużą w szczególności jako źródło informacji do:

- dostosowania poziomu, struktury i treści kształcenia zawodowego do potrzeb rynku pracy,
- określania zgodnych z zapotrzebowaniem rynku pracy kierunków szkoleń osób bezrobotnych,
- prowadzenia racjonalnej i zgodnej z realiami rynku pracy gospodarki środkami Funduszu Pracy, pozostającymi w dyspozycji powiatowego urzędu pracy, w zakresie asygnowania środków na aktywizację bezrobotnych,
- opracowywania przez samorząd lokalny strategii działania oraz oceny i weryfikacji ich założeń w części dotyczącej łagodzenia skutków bezrobocia oraz promocji zatrudnienia,
- planowania działań przez instytucje i organizacje współpracujące na lokalnym rynku pracy w zakresie przeciwdziałania bezrobociu,
- podnoszenia jakości poradnictwa zawodowego poprzez bieżące wskazywanie doradcom zawodowym profesji poszukiwanych przez lokalnych pracodawców oraz takich, na które maleje zapotrzebowanie,
- usprawniania pośrednictwa pracy poprzez uzyskanie bieżących informacji o planach zatrudnieniowych zakładów pracy.

Zakłada się, że głównymi użytkownikami informacji zawartych w opracowaniu będą:

- lokalne władze oświatowe i dyrekcje szkół ponadpodstawowych,
- lokalne organy rządowe i samorządowe,
- instytucje i organizacje społeczno-polityczne z terenu powiatu i województwa opolskiego zainteresowane współdziałaniem na rynku pracy.

1.2. Metodologia opracowania

Dane liczbowe o bezrobociu i ofertach pracy opracowano posługując się nazwami grup zawodów, zawodów i specjalności zgodnymi Rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 7 sierpnia 2014 roku w sprawie klasyfikacji zawodów i specjalności na potrzeby rynku pracy oraz zakresu jej stosowania (Dz.U. z 2014 r., poz. 1145).

Zawód jest w niej definiowany jako zbiór zadań (zespół czynności) wyodrębnionych w wyniku społecznego podziału pracy, wykonywanych stale lub z niewielkimi zmianami przez poszczególne osoby i wymagających odpowiednich kwalifikacji (wiedzy i umiejętności) zdobytych w wyniku kształcenia lub praktyki. Wykonywanie zawodu winno stanowić źródło dochodu. Zawód może dzielić się na specjalności, które są wynikiem podziału pracy w ramach zawodu i zawierają czynności o podobnym charakterze wymagające pogłębionej lub dodatkowej wiedzy i umiejętności zdobytych w wyniku dodatkowego szkolenia lub praktyki.

Klasyfikację tę opracowano zgodnie ze standardami międzynarodowymi. Struktura klasyfikacji obejmuje 10 grup wielkich, 43 grupy duże, 133 średnie oraz 445 grup elementarnych. Grupy elementarne zawierają 2443 zawody i specjalności. Szczegółową analizą objęto zawody elementarne.

Metodologia opracowania została opracowana przez Instytut Nauk Społeczno-Ekonomicznych w Łodzi, nosząc nazwę „Ostateczna wersja metodologii prowadzenia monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych na lokalnym rynku pracy – Opracowanie nowych zaleceń metodycznych prowadzenia monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych na lokalnym rynku pracy”.

1.3. Podstawa opracowania

Podstawowymi źródłami informacji wykorzystanymi w opracowaniu były sporządzone przez Powiatowy Urząd Pracy w Opolu zestawienia danych statystycznych dotyczących osób bezrobotnych oraz ofert pracy z powiatu opolskiego i miasta Opola (załączniki nr 3 do sprawozdania MPiPS-01 *Bezrobotni oraz oferty pracy według zawodów i specjalności* – z obu półroczy 2015 r.). Dodatkowe źródło danych stanowią badania kwestionariuszowe przedsiębiorstw na lokalnym rynku pracy. Wykorzystywane są również dane o uczniach oraz absolwentach ostatnich klas szkół ponadgimnazjalnych.

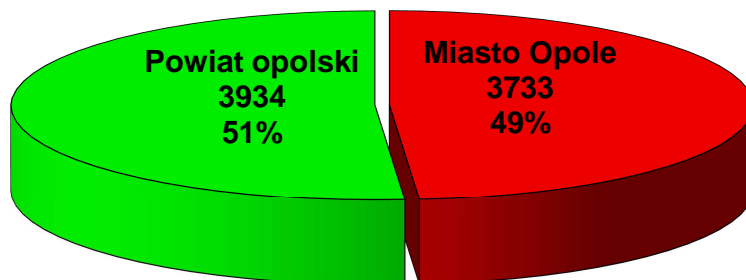
2. ANALIZA OGÓLNEJ SYTUACJI NA RYNKU PRACY

Na koniec grudnia 2015 r. w Powiatowym Urzędzie Pracy w Opolu zarejestrowanych było **7667** osób bezrobotnych. Strukturę bezrobotnych w zależności od miejsca zamieszkania ilustruje wykres 1.

Stopa bezrobocia w końcu grudnia 2015 r. wyniosła:

- dla powiatu opolskiego – 10,2%,
- dla miasta Opola – 5,3%.

Dla porównania w województwie opolskim stopa bezrobocia ukształtowała się na poziomie 10,2% (w kraju 9,8%).

Wykres 1. Bezrobotni w zależności od miejsca zamieszkania

Stan na 31.12.2015 r.

2.1. Struktura bezrobotnych wg wielkich grup zawodów

Zgodnie z Klasyfikacją Zawodów i Specjalności wyróżniamy 10 grup wielkich. Do każdej z nich zaliczyć można mniejsze grupy zawodów oraz konkretne zawody i specjalności.

Tabela 1. Liczba osób bezrobotnych wg wielkich grup zawodów w Opolu

Wielkie grupy zawodów	Bezrobotni ogółem			Bezrobotni absolwenci		Bezrobotni długotrwale	
	napływ	odpływ	stan na koniec okresu	stan na koniec okresu	udział do ogółu [%]	stan na koniec okresu	udział do ogółu [%]
SIŁY ZBROJNE	1	1	0	0		0	
KIEROWNICY	158	167	109	2	1,83	51	46,79
SPECJALIŚCI	906	914	574	57	9,93	257	44,77
TECHNICY I INNY ŚREDNI PERSONEL	560	585	414	15	3,62	202	48,79
PRACOWNICY BIUROWI	422	435	326	15	4,60	155	47,55
PRACOWNICY USŁUG I SPRZEDAWCY	1 085	1 162	763	27	3,54	355	46,53
ROLNICY, OGRODNICY, LEŚNICY I RYBACY	34	42	32	1	3,13	20	62,50
ROBOTNICZY PRZEMYSŁOWI I RZEMIEŚLNICY	941	1 089	750	12	1,60	416	55,47
OPERATORZY I MONTERZY MASZYN I URZĄDZEŃ	171	201	115	0	0,00	56	48,70
PRACOWNICY WYKONUJĄCY PRACE PROSTE	364	390	277	5	1,81	136	49,10

W Opolu najczęściej bezrobotnych skupia grupa zawodowa pracowników usług i sprzedawców, oraz robotników przemysłowych i rzemieślników. W grupach tych występuje jednakże największy ruch bezrobotnych.

Wśród osób długotrwale bezrobotnych najczęściej osób bezrobotnych mieści się grupie rolników, leśników i rybaków, choć jest to liczebnie jedna z najmniejszych grup. Absolwenci zaś przeważają w grupie zawodowej specjalistów.

Tabela 2. Liczba osób bezrobotnych wg wielkich grup zawodów w powiecie opolskim

Wielkie grupy zawodów	Bezrobotni ogółem			Bezrobotni absolwenci		Bezrobotni długotrwale	
	napływ	odpływ	stan na koniec okresu	stan na koniec okresu	udział do ogółu [%]	stan na koniec okresu	udział do ogółu [%]
SIŁY ZBROJNE	10	8	7	0	0	1	
KIEROWNICY	85	86	60	1	1,67	22	36,67
SPECJALIŚCI	553	517	336	55	16,37	116	34,52
TECHNICY I INNY ŚREDNI PERSONEL	458	477	303	22	7,26	142	46,86
PRACOWNICY BIUROWI	268	281	200	12	6,00	94	47,00
PRACOWNICY USŁUG I SPRZEDAWCY	1 028	1 123	834	29	3,48	444	53,24
ROLNICY, OGRODNICY, LEŚNICY I RYBACY	92	110	97	2	2,06	65	67,01
ROBOTNICY PRZEMYSŁOWI I RZEMIEŚLNICY	1 443	1 639	1 168	41	3,51	600	51,37
OPERATORZY I MONTERZY MASZYN I URZĄDZEŃ	209	250	200	1	0,50	109	54,50
PRACOWNICY WYKONUJĄCY PRACE PROSTE	446	487	378	5	1,32	201	53,17

W powiecie opolskim sytuacja przedstawia się nieco odmiennie. Tu największą grupą osób bezrobotnych są robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy, zaś pracownicy usług i sprzedawcy zajmują dopiero drugą wśród najliczniejszych grup. Także jednak i tu rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy stanowią największy udział osób długotrwale bezrobotnych, choć i tu grupa ta jest stosunkowo nieliczna. Również i tu wśród absolwentów największy udział przypadł grupie specjalistów.

2.2. Struktura ofert pracy według wielkich grup zawodów

Tabela 3. Liczba ofert pracy wg wielkich grup zawodów w Opolu

Wielkie grupy zawodów	Napływ ofert pracy w okresie	
	PUP	Internet
SIŁY ZBROJNE	0	0
KIEROWNICY	95	414
SPECJALIŚCI	616	848
TECHNICY I INNY ŚREDNI PERSONEL	777	530
PRACOWNICY BIUROWI	1115	173
PRACOWNICY USŁUG I SPRZEDAWCY	2041	241
ROLNICY, OGRODNICY, LEŚNICY I RYBACY	36	0
ROBOTNICY PRZEMYSŁOWI I RZEMIEŚLNICY	2458	113
OPERATORZY I MONTERZY MASZYN I URZĄDZEŃ	813	21
PRACOWNICY WYKONUJĄCY PRACE PROSTE	1844	115

W Opolu najwięcej ofert pracy notuje się w zawodach związanych ściśle z produkcją, bowiem największą liczbę wolnych miejsc pracy zgłaszano w zawodach z grupy robotników przemysłowych i rzemieślników. Niewiele mniej ofert pracy zgłoszono w grupie pracowników usług osobistych i sprzedawców, oraz pracowników wykonujących prace proste. Co ciekawe, za pomocą internetu najczęściej poszukiwano specjalistów.

Tabela 4. Liczba ofert pracy wg wielkich grup zawodów w powiecie opolskim

Wielkie grupy zawodów	Napływ ofert pracy w okresie	
	PUP	Internet
SIŁY ZBROJNE	0	0
KIEROWNICY	34	40
SPECJALIŚCI	109	56
TECHNICY I INNY ŚREDNI PERSONEL	136	151
PRACOWNICY BIUROWI	174	19
PRACOWNICY USŁUG I SPRZEDAWCY	1119	81
ROLNICY, OGRODNICY, LEŚNICY I RYBACY	43	0
ROBOTNICY PRZEMYSŁOWI I RZEMIEŚLNICY	1259	238
OPERATORZY I MONTERZY MASZYN I URZĄDZEŃ	453	74
PRACOWNICY WYKONUJĄCY PRACE PROSTE	1122	8

W powiecie opolskim napływ ofert pracy jest o połowę niższy niż w Opolu, choć także i tu liczby te są znaczne. Zachowano też tu podobne tendencje jak w Opolu, bowiem w powiecie opolskim również najczęściej pracodawcy poszukiwali robotników przemysłowych i rzemieślników, pracowników usług i sprzedawców, oraz pracowników wykonujących prace proste.

Dla odmiany, w powiecie opolskim za pomocą sieci internet, najczęściej poszukiwano robotników przemysłowych i rzemieślników

2.3. Niedopasowanie bezrobotnych i ofert pracy wg wielkich grup zawodów

Tabela 5. Wskaźniki niedopasowania bezrobotnych i ofert pracy w Opolu

Wielkie grupy zawodów	Mierniki		Deficyt/ równowaga/ nadwyżka	
	wskaźnik dostępności ofert pracy	wskaźnik długotrwałego bezrobocia	rok 2015	rok 2014
SIŁY ZBROJNE				
KIEROWNICY	2,37	46,79		
SPECJALIŚCI	3,66	44,77		
TECHNICY I INNY ŚREDNI PERSONEL	2,28	48,79		
PRACOWNICY BIUROWI	2,03	47,55		
PRACOWNICY USŁUG I SPRZEDAWCY	2,92	46,53		
ROLNICY, OGRODNICY, LEŚNICY I RYBACY	12,06	62,50		
ROBOTNICY PRZEMYSŁOWI I RZEMIEŚLNICY	1,97	55,47		
OPERATORZY I MONTERZY MASZYN I URZĄDZEŃ	0,91	48,70	=	
PRACOWNICY WYKONUJĄCY PRACE PROSTE	1,03	49,10		

Wskaźnik dostępności ofert pracy w Opolu ponownie wskazuje na grupę rolników, ogrodników, leśników i rybaków, choć jednocześnie w grupie tej występuje najwyższy wskaźnik długotrwałego bezrobocia. Największy wskaźnik dostępności ofert pracy występuje zaś w grupie operatorów i monterów maszyn i urządzeń, oraz pracowników wykonujących prace proste. Najniższy wskaźnik długotrwałego bezrobocia zanotowano zaś w grupie specjalistów

Tabela 6. Wskaźniki niedopasowania bezrobotnych i ofert pracy w powiecie opolskim

Wielkie grupy zawodów	Mierniki		Deficyt/ równowaga/ nadwyżka	
	wskaźnik dostępności ofert pracy	wskaźnik długotrwałego bezrobocia	rok 2015	rok 2014
SIŁY ZBROJNE		14,29		
KIEROWNICY	6,54	36,67		
SPECJALIŚCI	11,82	34,52		
TECHNICY I INNY ŚREDNI PERSONEL	9,55	46,86		
PRACOWNICY BIUROWI	6,23	47,00		
PRACOWNICY USŁUG I SPRZEDAWCY	7,13	53,24		
ROLNICY, OGRODNICY, LEŚNICY I RYBACY	15,85	67,01		
ROBOTNICY PRZEMYSŁOWI I RZEMIEŚLNICY	5,36	51,37		
OPERATORZY I MONTERZY MASZYN I URZĄDZEŃ	2,26	54,50		
PRACOWNICY WYKONUJĄCY PRACE PROSTE	2,13	53,17		

W powiecie opolskim sytuacja osób z grupy zawodów rolników, ogrodników, leśników i rybaków, ma się podobnie jak w Opolu. Najniższy wskaźnik długotrwałego bezrobocia tu jednak jest notowany w grupie zawodowej sił zbrojnych.

3. RANKING ZAWODÓW DEFICYTOWYCH I NADWYŻKOWYCH

3.1. Grupy zawodów maksymalnie deficytowych

Zawody maksymalnie deficytowe wyróżniają się brakiem bezrobotnych, tj. wskaźnik dostępności ofert pracy wynosi zero.

Wśród elementarnych grup zawodów, najwięcej ofert pracy, które nie znajdowały zrównowazenia wśród osób bezrobotnych, na pierwszym miejscu znalazła się grupa pracowników wykonujących dorywcze prace proste. Nie znaleziono również osób bezrobotnych dla ofert pracy w grupie zawodów agentów i administratorów nieruchomości.

Tabela 7. Grupy zawodów maksymalnie deficytowych w Opolu

Elementarne grupy zawodów	Średniomiesięczna liczba ofert pracy w danej gr. zawodów
Pracownicy wykonujący dorywcze prace proste	8,8
Agenci i administratorzy nieruchomości	5,1
Wyżsi urzędnicy administracji rządowej	4,4
Sortowacze odpadów	2,3
Diagności laboratoryjni bez specjalizacji lub w trakcie specjalizacji	1,8
Kierownicy w instytucjach edukacyjnych	1,5
Urzędnicy do spraw podatków	1,5
Kontrolerzy (sterowniczy) procesów przemysłowych gdzie indziej niesklasyfikowani	1,3
Mistrzowie produkcji w przemyśle przetwórczym	1,3

W powiecie opolskim jedynie dwie grupy zawodów wyróżniono wśród zawodów maksymalnie deficytowych.

Tabela 8. Grupy zawodów maksymalnie deficytowych w powiecie opolskim

Elementarne grupy zawodów	Średniomiesięczna liczba ofert pracy w danej gr. zawodów
Robotnicy wykonujący prace proste przy uprawie roślin i hodowli zwierząt	2,4
Kodowacze, korektorzy i pokrewni	2,0

3.2. Grupy zawodów deficytowych

Zgodnie z założeniami metodologicznymi zakłada się, iż zawody deficytowe charakteryzują się większą liczbą dostępnych ofert pracy, niż wynosi średni stan bezrobotnych w danym okresie sprawozdawczym. Dodatkowym założeniem jest te, aby odsetek osób długotrwale bezrobotnych nie przekraczał mediany, a odpływ bezrobotnych powinien przewyższać ich napływ w danym okresie sprawozdawczym.

Tabela 9. Grupy zawodów deficytowych w Opolu

Elementarne grupy zawodów	Średniomiesięczna liczba bezrobotnych w danej gr. zawodów	Średniomiesięczna liczba ofert pracy w danej gr. zawodów
Spawacze i pokrewni	14,8	99,3
Spedytorzy i pokrewni	3,2	24,9
Pracownicy centrów obsługi telefonicznej	2,8	10,3

(pracownicy call center)		
Robotnicy robót stanu surowego i pokrewni gdzie indziej niesklasyfikowani	1,5	7,0
Specjaliści do spraw rozwoju systemów informatycznych	0,6	6,3
Pracownicy świadczący usługi na ulicach	1,0	5,8
Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy gdzie indziej niesklasyfikowani	0,3	3,8
Zamiatacze i pokrewni	0,1	3,2
Pośrednicy pracy i zatrudnienia	0,6	2,2
Technicy sieci internetowych	0,1	2,1
Pozostali pracownicy zajmujący się sprzątniem	0,1	2,0
Analitycy systemów komputerowych	0,5	1,8
Kierownicy biura	0,5	1,8
Operatorzy urządzeń do wyrobu masy papierniczej i produkcji papieru	0,3	0,9
Lekarze weterynarii bez specjalizacji lub w trakcie specjalizacji	0,1	0,4

W Opolu najwięcej ofert pracy zgłoszono w grupie zawodów spawaczy. W grupie tej liczba zgłaszanych ofert pracy sześciokrotnie przewyższa liczbę rejestrujących się bezrobotnych. Duży deficyt występuje także w grupie spedytorów. Brakuje również pracowników teleserwisowych (call center).

Tabela 10. Grupy zawodów deficytowych w powiecie opolskim

Elementarne grupy zawodów	Średniomiesięczna liczba bezrobotnych w danej gr. zawodów	Średniomiesięczna liczba ofert pracy w danej gr. zawodów
Mistrzowie produkcji w przemyśle przetwórczym	0,6	3,0
Kierownicy do spraw produkcji przemysłowej	1,9	2,6
Pracownicy zakładów pogrzebowych	0,8	2,2
Robotnicy czyszczący konstrukcje budowlane i pokrewni	0,3	2,1
Szlifierze narzędzi i polerowacze metali	0,4	2,1
Technicy technologii chemicznej i pokrewni	0,8	1,5
Inżynierowie elektronicy	0,8	1,3
Kierownicy do spraw finansowych	0,3	1,1
Nauczyciele sztuki w placówkach pozaszkolnych	0,6	1,0
Pozostali pracownicy zajmujący się sprzątniem	0,2	0,8
Monterzy linii elektrycznych	0,5	0,8
Operatorzy maszyn do produkcji wyrobów gumowych	0,2	0,6
Operatorzy urządzeń wiertniczych i wydobywczych ropy, gazu i innych surowców	0,3	0,5
Pracownicy świadczący usługi na ulicach	0,2	0,3

W powiecie opolskim brakuje fachowców obsługujących linie przemysłowe w systemie przetwórczym. Z drugiej strony brakuje kierowników obsługujących pracę na liniach produkcyjnych.

3.3. Grupy zawodów zrównoważonych

Zawody zrównoważone odznaczają się zbliżoną liczbą bezrobotnych i dostępnych ofert prac w danym okresie. Dodatkowo w takich zawodach odsetek długotrwale bezrobotnych nie przekracza mediany a odpływ bezrobotnych przewyższa ich napływ.

Tabela 11. Grupy zawodów zrównoważonych w Opolu

Elementarne grupy zawodów	Średniomiesięczna liczba bezrobotnych w danej gr. zawodów	Średniomiesięczna liczba ofert pracy w danej gr. zawodów
Specjaliści do spraw sprzedaży (z wyłączeniem technologii informacyjno-komunikacyjnych)	18,3	19,3
Agenci sprzedaży bezpośredniej	4,7	4,5
Specjaliści do spraw higieny, bezpieczeństwa pracy i ochrony środowiska	1,6	1,7
Ładowacze nieczystości	0,3	0,3
Kierownicy do spraw badań i rozwoju	0,1	0,1
Formowacze wyrobów szklanych, krajacze i szlifierze szkła	0,1	0,1

W Opolu, wśród zawodów zrównoważonych, najwięcej ofert pracy zgłaszanych jest w grupie specjalistów do spraw sprzedaży, choć jednocześnie w tej grupie zawodów rejestruje się znaczna grupa osób bezrobotnych. Duża rotacja występuje też w grupie zawodów agentów sprzedaży bezpośredniej.

W Opolu wyróżniono aż sześć grup zawodów zrównoważonych, w powiecie opolskim, z powodu przyjętych założeń metodologicznych – żadnej.

3.4. Grupy zawodów nadwyżkowych

Zawody nadwyżkowe odznaczają się przewagą liczebną bezrobotnych nad dostępnymi ofertami pracy, bezrobociem długotrwałym powyżej mediany oraz niskim odpływem netto (wyższy napływ niż odpływ) bezrobotnych w danym okresie.

Wśród zawodów nadwyżkowych, największy napływ bezrobotnych notowany jest w grupie kadry kierowniczej. Dużą nadwyżkę notuje się też w grupie bezrobotnych z zawodem z grupy średniego personelu do spraw statystyki i dziedzin pokrewnych.

Tabela 12. Grupy zawodów nadwyżkowych w Opolu

Elementarne grupy zawodów	Średniomiesięczna liczba bezrobotnych w danej gr. zawodów	Średniomiesięczna liczba ofert pracy w danej gr. zawodów
Dyrektorzy generalni i zarządzający	20,8	6,8
Średni personel do spraw statystyki i dziedzin pokrewnych	18,4	0,2
Szwaczki, hafciarki i pokrewni	14,2	5,0
Specjaliści do spraw ochrony środowiska	6,8	0,4

Monterzy i konserwatorzy instalacji klimatyzacyjnych i chłodniczych	4,6	0,6
Posadzkarze, parkieciarze i glazurnicy	2,7	1,3
Pracownicy usług ochrony gdzie indziej niesklasyfikowani	1,8	0,2
Kierownicy sprzedaży w marketach	1,3	0,2

W powiecie opolskim nadwyżkowym jest zawód krawca. Nadwyżkowym jest też zawód magazyniera, listonosza czy introligatora.

Tabela 13. Grupy zawodów nadwyżkowych w powiecie opolskim

Elementarne grupy zawodów	Średniomiesięczna liczba bezrobotnych w danej gr. zawodów	Średniomiesięczna liczba ofert pracy w danej gr. zawodów
Krawcy, kuśnierze, kapelusznicy i pokrewni	78,3	0,5
Robotnicy pracujący przy przeładunku towarów	15,3	0,3
Listonosze i pokrewni	13,8	0,4
Introligatorzy i pokrewni	9,4	1,7
Analitycy finansowi	9,2	0,2
Średni personel ochrony środowiska, medycyny pracy i bhp	7,0	0,1
Pracownicy do spraw transportu	5,6	0,1
Mechanicy precyzyjni	3,2	0,1

3.5. Grupy zawodów maksymalnie nadwyżkowych

Zawody maksymalnie nadwyżkowe to takie, dla których nie ma żadnych ofert pracy. W Opolu do zawodów tych należeli przede wszystkim technicy rolnictwa i pokrewni. Maksymalną nadwyżkę notowano też w grupie bezrobotnych zawodami kartografów i geodetów, bibliotekoznawców i specjalistów zarządzania informacją, oraz operatorów wprowadzania danych.

Tabela 14. Grupy zawodów maksymalnie nadwyżkowych w Opolu

Elementarne grupy zawodów	Średniomiesięczna liczba bezrobotnych w danej gr. zawodów	Średniomiesięczna liczba ofert pracy w danej gr. zawodów
Technicy rolnictwa i pokrewni	23,8	0,0
Kartografowie i geodeci	4,2	0,0
Bibliotekoznawcy i specjaliści zarządzania informacją	2,6	0,0
Operatorzy wprowadzania danych	2,3	0,0

W powiecie opolskim odnotowano jedną grupę zawodów maksymalnie nadwyżkowych – operatorów maszyn do produkcji obuwia i pokrewnych.

Tabela 15. Grupy zawodów maksymalnie nadwyżkowych w powiecie opolskim

Elementarne grupy zawodów	Średniomiesięczna liczba bezrobotnych w danej gr. zawodów	Średniomiesięczna liczba ofert pracy w danej gr. zawodów
Operatorzy maszyn do produkcji obuwia i pokrewni	3,1	0,0

4. ANALIZA UPRAWNIENÍ I UMIEJĘTNOŚCI

Wśród ofert pracy, najczęściej wymaganą kwalifikacją była komunikacja ustna i komunikatywność, oczekiwana w niemalże co czwartej ofercie w zawodach grupy techników. Podobnie często oczekiwano od osób bezrobotnych umiejętności wpływu na innych.

Bezrobotni najczęściej zaś deklarowali swoją sprawność psychofizyczną i psychomotoryczną w obszarze grupy zawodów pracowników usług i sprzedawców. Podobnie wysokim odsetkiem dobrej komunikacji ustnej oraz komunikatywności reprezentowały się osoby bezrobotne posiadające zawód z grupy pracowników biurowych.

Tabela 16. Umiejętności i uprawnienia według wielkich grup zawodów

Wielka grupa zawodów	STRONA PODAŻOWA RYNKU PRACY		STRONA POPYTOWA RYNKU PRACY	
	Uprawnienia posiadane przez bezrobotnych	Odsetek bezrobotnych (%)	Umiejętności i uprawnienia wymagane w ofertach pracy	Odsetek ofert pracy (%)
TECHNICY I INNY ŚREDNI PERSONEL	Komunikacja ustna/komunikatywność	22,4%	Obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	26,2%
	Wywieranie wpływu	22,4%	Planowanie i organizacja pracy własnej	26,2%
PRACOWNICY BIUROWI			Komunikacja ustna/komunikatywność	41,2%
PRACOWNICY USŁUG I SPRZEDAWCY			Sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	45,5%
			Komunikacja ustna/komunikatywność	15,2%
ROBOTNICY PRZEMYSŁOWI I RZEMIEŚLNICY			Sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	32,5%
			Współpraca w zespole	32,5%
			Komunikacja ustna/komunikatywność	16,3%
			Obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	16,3%

W Opolu 10,3% bezrobotnych nie posiadało żadnego zawodu. Największą grupę osób bez zawodu, wśród bezrobotnych stanowią oczywiście osoby z wykształceniem gimnazjalnym i

poniżej. Wedle ukończonych szkół, to jednak najczęściej absolwenci liceów profilowanych stanowią największą grupę osób bez zawodu. Wśród szkół dających kwalifikacje zawodowe, najmniejszy odsetek osób bez zawodu występuje w grupie absolwentów zasadniczych szkół zawodowych.

Największą grupą bezrobotnych są osoby z wykształceniem wyższym, choć zaledwie 1,2% z nich nie posiada żadnego zawodu.

Tabela 17. Bezrobotni bez zawodu w Opolu

Wyszczególnienie	Bezrobotni ogółem	w tym bezrobotni bez zawodu	Odsetek bezrobotnych bez zawodu (%)
Ogółem	3 737	375	10,03%
wg poziomu wykształcenia:			
gimnazjalne i poniżej	905	255	28,18%
zasadnicze zawodowe	685	6	0,88%
średnie ogólnokształcące	506	80	15,81%
policealne i średnie zawodowe	722	23	3,19%
wyższe	916	11	1,20%
wg typu ukończonej szkoły:			
zasadnicza szkoła zawodowa	78	3	3,85%
szkoła przysposabiająca do pracy	26	0	0,00%
technikum	66	14	21,21%
liceum ogólnokształcące	103	27	26,21%
liceum profilowane	12	5	41,67%
technikum uzupełniające	6	0	0,00%
liceum uzupełniające	19	2	10,53%
szkoła policealna	50	3	6,00%
wyższa	734	10	1,36%

W powiecie opolskim notowany jest niższy odsetek osób bez zawodu niż w Opolu. Tu jednak, największą grupę osób bez zawodu tworzą osoby z wykształceniem średnim ogólnokształcącym. Analogią do Opola jest zaś fakt, iż to wśród absolwentów liceów profilowanych występuje najwyższy odsetek bezrobotnych bez zawodu.

Tabela 18. Bezrobotni bez zawodu w powiecie opolskim

Wyszczególnienie	Bezrobotni ogółem	w tym bezrobotni bez zawodu	Odsetek bezrobotnych bez zawodu (%)
Ogółem	3 939	355	9,01%
wg poziomu wykształcenia:			
gimnazjalne i poniżej	1 144	209	18,27%
zasadnicze zawodowe	1 269	9	0,71%
średnie ogólnokształcące	357	83	23,25%
policealne i średnie	677	49	7,24%

zawodowe			
wyższe	491	5	1,02%
wg typu ukończonej szkoły:			
zasadnicza szkoła zawodowa	267	3	1,12%
szkoła przysposabiająca do pracy	24	0	0,00%
technikum	132	32	24,24%
liceum ogólnokształcące	132	36	27,27%
liceum profilowane	14	5	35,71%
technikum uzupełniające	10	0	0,00%
liceum uzupełniające	26	2	7,69%
szkoła policealna	34	3	8,82%
wyższa	428	4	0,93%

W powiecie opolskim największą grupą bezrobotnych są osoby z wykształceniem zasadniczym zawodowym oraz gimnazjalnym i poniżej, a nie z wykształceniem wyższym jak to ma miejsce w Opolu.

5. ANALIZA RYNKU EDUKACYJNEGO

5.1. Analiza uczniów ostatnich klas szkół ponadgimnazjalnych

W Opolu, wśród zawodów deficytowych, największą grupą uczniów ostatnich klas szkół ponadgimnazjalnych stanowią osoby kształcące się w grupie zawodów spedytorów i pokrewnych. Także duża liczebnie jest grupa uczniów ostatnich klas kształcących w zawodzie techników nauk fizycznych i technicznych. Z grupy zawodów w szkołach zasadniczych zawodowych, największą grupę osób w zawodach deficytowych w Opolu kształcą się w zawodzie elektryków.

Wśród zawodów nadwyżkowych, największa liczba przyszłych absolwentów kształci się obecnie w grupie zawodów średniego personelu do spraw statystyki i dziedzin pokrewnych.

Tabela 19. Uczniowie ostatnich klas szkół ponadgimnazjalnych według elementarnych grup zawodów deficytowych, zrównoważonych oraz nadwyżkowych w Opolu

	Liczba uczniów ostatnich klas szkół ponadgimnazjalnych
Zawody deficytowe	
Spedytorzy i pokrewni	100
Technicy nauk fizycznych i technicznych gdzie indziej niesklasyfikowani	86
Elektrycy budowlani i pokrewni	30
Pracownicy ochrony osób i mienia	16
Lakiernicy	2
Zawody nadwyżkowe	
Średni personel do spraw statystyki i dziedzin pokrewnych	96
Technicy rolnictwa i pokrewni	40

Dla obszaru powiatu opolskiego, nie określono w jakich grupach zawodów deficytowych i nadwyżkowych kształcą się przyszli absolwenci.

5.2. Analiza sytuacji absolwentów szkół ponadgimnazjalnych na rynku pracy

W Opolu do rejestrów osób bezrobotnych, najczęściej trafiali absolwenci zasadniczych szkół zawodowych (9,09%). Najmniejszy odsetek absolwentów, którzy zasilili szeregi osób bezrobotnych byli absolwenci liceów ogólnokształcących, którzy zapewne wybierali dalsze kształceniem. Liczba absolwentów liceów ogólnokształcących silnie przeważa w całej grupie absolwentów szkół ponadgimnazjalnych.

Tabela 20. Liczba absolwentów oraz bezrobotnych absolwentów według typu szkoły w Opolu

Typ szkoły	Liczba absolwentów w roku szkolnym poprzedzającym rok sprawozdawczy		Liczba bezrobotnych absolwentów	Wskaźnik frakcji bezrobotnych absolwentów wśród absolwentów (%)
	ogółem	posiadający tytuł zawodowy		
zasadnicza szkoła zawodowa	176	20	16	9,09%
szkoła przysposabiająca do pracy	9		0	
technikum	705	301	15	2,13%
liceum ogólnokształcące	1 363	44	15	1,10%
liceum profilowane			1	
liceum uzupełniające			1	
szkoła policealna	666	297	11	1,65%

W powiecie opolskim, wśród absolwentów zasadniczych szkół zawodowych oraz techników, przeważa liczba zarejestrowanych bezrobotnych absolwentów ponad liczbą absolwentów z roku poprzedniego. Wskaźniki frakcji bezrobotnych absolwentów wśród absolwentów dają więc wyniki ekstremalnie wysokie, co jest jednak jedynie tylko skutkiem obliczeń matematycznych a nie faktycznej tendencji, bowiem absolwenci zasadniczych szkół zawodowych oraz techników, znacznie lepiej radzą sobie na rynku pracy niż chociażby absolwenci liceów ogólnokształcących.

Tabela 21. Liczba absolwentów oraz bezrobotnych absolwentów według typu szkoły w powiecie opolskim

Typ szkoły	Liczba absolwentów w roku szkolnym poprzedzającym rok sprawozdawczy		Liczba bezrobotnych absolwentów	Wskaźnik frakcji bezrobotnych absolwentów wśród absolwentów (%)
	ogółem	posiadający tytuł zawodowy		
zasadnicza szkoła zawodowa	16		29	181,25%
szkoła przysposabiająca do pracy			0	
technikum	27	10	34	125,93%
liceum ogólnokształcące	221	2	19	8,60%
liceum profilowane			5	
liceum uzupełniające			2	
szkoła policealna	16	8	10	62,50%

Według zawodów, w Opolu największy odsetek bezrobotnych absolwentów notowany jest w grupie specjalistów z dziedziny prawa. Podobnie duży udział wśród osób bezrobotnych mają absolwenci z zawodem fizjoterapeuty. Należy zaznaczyć jednak, iż liczby bezrobotnych absolwentów są jednocześnie niewielkie.

Tabela 22. Bezrobotni absolwenci w Opolu

Elementarne grupy zawodów	Bezrobotni absolwenci	
	stan na koniec okresu	udział w % do ogółem bezrobotnych
Specjaliści z dziedziny prawa gdzie indziej niesklasyfikowani	7	35,0
Fizjoterapeuci	4	33,3
Robotnicy budowlani robót wykończeniowych i pokrewni gdzie indziej niesklasyfikowani	3	30,0
Archeolodzy, socjolodzy i specjaliści dziedzin pokrewnych	3	27,3
Specjaliści nauczania i wychowania gdzie indziej niesklasyfikowani	9	23,1
Inżynierowie budownictwa	4	22,2
Kosmetyczki i pokrewni	3	17,6
Specjaliści do spraw zarządzania i organizacji	3	13,0
Pracownicy sprzedaży i pokrewni gdzie indziej niesklasyfikowani	3	12,0
Specjaliści do spraw administracji i rozwoju	3	9,4
Fryzjerzy	4	9,1
Ekonomiści	5	6,8
Pracownicy obsługi biurowej	7	5,8
Nauczyciele gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych (z	3	5,7

wyjątkiem nauczycieli kształcenia zawodowego)		
Magazynierzy i pokrewni	4	4,4
Kucharze	3	4,3
Mechanicy pojazdów samochodowych	3	3,3
Sprzedawcy sklepowi (ekspedienci)	8	2,0

W powiecie opolskim jest znacznie większa grupa bezrobotnych absolwentów, zarówno liczebnie jak i udziałem wobec ogółu bezrobotnych. Największy odsetek bezrobotnych absolwentów notuje się w grupie zawodowej robotników budowlanych robót wykończeniowych, ale także i wśród inżynierów budownictwa oraz w grupie zawodowej specjalistów ochrony zdrowia.

Największą grupą bezrobotnych absolwentów stanowią osoby z zawodem fryzjera oraz mechanika pojazdów samochodowych.

Tabela 23. Bezrobotni absolwenci w powiecie opolskim

Elementarne grupy zawodów	Bezrobotni absolwenci	
	stan na koniec okresu	udział w % do ogółem bezrobotnych
Robotnicy budowlani robót wykończeniowych i pokrewni gdzie indziej niesklasyfikowani	9	60,0
Inżynierowie budownictwa	5	55,6
Specjaliści ochrony zdrowia gdzie indziej niesklasyfikowani	3	50,0
Specjaliści do spraw ochrony środowiska	3	42,9
Fizjoterapeuci	5	33,3
Specjaliści do spraw zarządzania i organizacji	5	33,3
Specjaliści nauczania i wychowania gdzie indziej niesklasyfikowani	6	26,1
Nauczyciele gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych (z wyjątkiem nauczycieli kształcenia zawodowego)	3	13,6
Średni personel do spraw statystyki i dziedzin pokrewnych	3	13,0
Ekonomiści	8	12,5
Fryzjerzy	13	12,3
Mechanicy pojazdów samochodowych	11	9,6
Magazynierzy i pokrewni	4	7,5
Kucharze	4	3,9
Murarze i pokrewni	5	3,7
Sprzedawcy sklepowi (ekspedienci)	8	1,9

Najwięcej absolwentów w Opolu ukończyło Publiczne Liceum Ogólnokształcące nr II, choć jednocześnie jedynie 0,7% absolwentów tej szkoły znajduje się wśród osób bezrobotnych. Najwięcej osób uzyskało zaś tytuł zawodowy w Policealnej Szkole TEB Edukacja. Jednocześnie stamtąd zarejestrowanych jest najwięcej bezrobotnych absolwentów.

Największy odsetek osób bezrobotnych wśród absolwentów, ukończyło Publiczną Zasadniczą Szkołę Zawodową nr 5 oraz Publiczną Zasadniczą Szkołę Zawodową nr 4, choć jednocześnie liczba zarejestrowanych absolwentów jest relatywnie niewielka.

Tabela 24. Liczba absolwentów oraz bezrobotnych absolwentów według ostatnio ukończonej szkoły w Opolu

Nazwa szkoły	Liczba absolwentów w roku szkolnym poprzedzającym rok sprawozdawczy		Liczba bezrobotnych absolwentów	Wskaźnik frakcji bezrobotnych absolwentów wśród absolwentów (%)
	ogółem	posiadający tytuł zawodowy		
PUBLICZNA ZASADNICZA SZKOŁA ZAWODOWA NR 5 W OPOLU	16		3	18,8
PUBLICZNA ZASADNICZA SZKOŁA ZAWODOWA NR 4 W OPOLU	53		5	9,4
STUDIUM MEDYCZNE TEB EDUKACJA W OPOLU	25	25	2	8,0
PUBLICZNA ZASADNICZA SZKOŁA ZAWODOWA NR 2 W OPOLU	61	12	4	6,6
TECHNIKUM ZAWODOWE WOJEWÓDZKIEGO ZAKŁADU DOSKONALENIA ZAWODOWEGO W OPOLU	48	11	2	4,2
PUBLICZNE TECHNIKUM NR 7 W OPOLU	92		3	3,3
PUBLICZNE TECHNIKUM NR 2 W OPOLU	128	106	4	3,1
PUBLICZNE LICEUM OGÓLNOKSZAŁCĄCE IM. GEN. LEOPOLDA OKULICKIEGO "NIEDŹWIADKA"	100		3	3,0
ZAOCZNE LICEUM OGÓLNOKSZAŁCĄCE DLA DOROSŁYCH W OPOLU	38		1	2,6
PRYWATNE LICEUM OGÓLNOKSZAŁCĄCE DLA DOROSŁYCH W OPOLU	41		1	2,4
POLICEALNA SZKOŁA TEB EDUKACJA W OPOLU	249	130	6	2,4
LICEUM OGÓLNOKSZAŁCĄCE DLA DOROSŁYCH "ŻAK" W OPOLU	50		1	2,0
ZAOCZNA POLICEALNA SZKOŁA "COSINUS" W OPOLU	57	46	1	1,8
PUBLICZNE TECHNIKUM NR 4 IM. RTM. WITOLDA PILECKIEGO W OPOLU	66	53	1	1,5

PUBLICZNE LICEUM OGÓLNOKSZTAŁCĄCE NR I IM. MIKOŁAJA KOPERNIKA	144		2	1,4
POLICEALNA SZKOŁA "ŻAK" W OPOLU	145	57	2	1,4
PUBLICZNE TECHNIKUM NR 5	173	113	2	1,2
PUBLICZNE LICEUM OGÓLNOKSZTAŁCĄCE NR III Z ODDZIAŁAMI DWUJĘZYCZNYMI IM. MARII SKŁODOWSKIEJ - CURIE	122		1	0,8
PUBLICZNE LICEUM OGÓLNOKSZTAŁCĄCE NR II	284		2	0,7
PUBLICZNE TECHNIKUM NR 3 W OPOLU	145		1	0,7
PUBLICZNE LICEUM OGÓLNOKSZTAŁCĄCE NR V W OPOLU	193		1	0,5

W powiecie opolskim zlokalizowanych jest mniej szkół, ich mury opuszcza mniejsza grupa absolwentów, ale jednocześnie notuje się wyższy odsetek absolwentów którzy zasilają szeregi osób bezrobotnych. Najwięcej absolwentów ukończyło Liceum Ogólnokształcące Zespołu Szkół w Dobrzenu Wielkim, choć jedynie jedna osoba z tej szkoły trafiła do grona osób bezrobotnych. Największy odsetek zarejestrowanych bezrobotnych absolwentów ukończyło Zasadniczą Szkołę Zawodową Zespołu Szkół w Dobrzenu Wielkim.

Tabela 25. Liczba absolwentów oraz bezrobotnych absolwentów według ostatnio ukończonej szkoły w powiecie opolskim

Nazwa szkoły	Liczba absolwentów w roku szkolnym poprzedzającym rok sprawozdawczy		Liczba bezrobotnych absolwentów	Wskaźnik frakcji bezrobotnych absolwentów wśród absolwentów (%)
	ogółem	posiadający tytuł zawodowy		
ZESPÓŁ SZKÓŁ W DOBRZENIU WIELKIM ZASADNICZA SZKOŁA ZAWODOWA	26	2	9	34,6
PUBLICZNE TECHNIKUM ZESPOŁU SZKÓŁ W CHRÓŚCINIE	13		2	15,4
PUBLICZNA ZASADNICZA SZKOŁA ZAWODOWA ZESPOŁU SZKÓŁ IM. BOLESŁAWA CHROBREGO W NIEMODLINIE	8		1	12,5
PUBLICZNE LICEUM OGÓLNOKSZTAŁCĄCE ZESPOŁU SZKÓŁ W OZIMKU	24		2	8,3
PUBLICZNE LICEUM	17		1	5,9

OGÓLNOKSZTAŁCĄCE ZESPOŁU SZKÓŁ W TUŁOWICACH				
PUBLICZNE LICEUM OGÓLNOKSZTAŁCĄCE ZESPOŁU SZKÓŁ IM. BOLESŁAWA CHROBREGO W NIEMODLINIE	32		1	3,1
ZESPÓŁ SZKÓŁ W DOBRZENIU WIELKIM LICEUM OGÓLNOKSZTAŁCĄCE Z ODDZIAŁAMI DWUJĘZYCZNYMI W DOBRZENIU WIELKIM	59		1	1,7

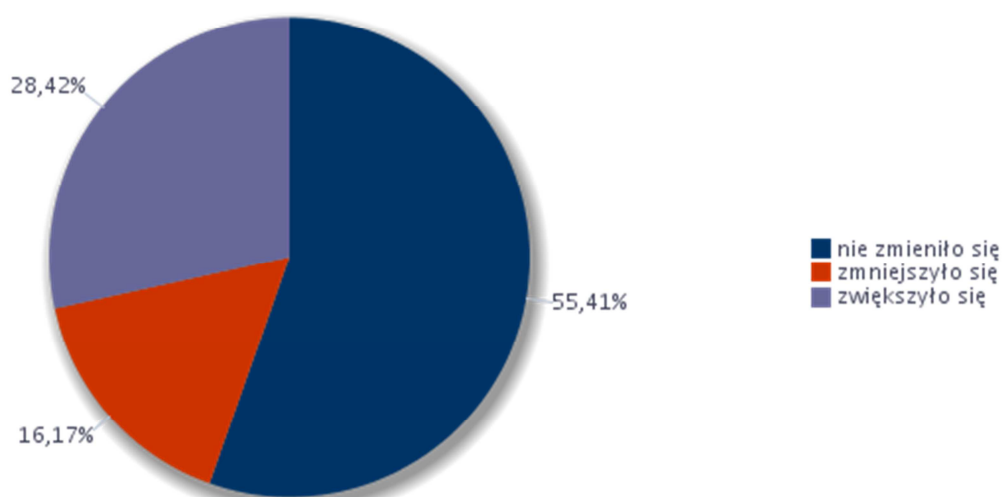
6. ANALIZA LOKALNEGO RYNKU PRACY NA PODSTAWIE BADANIA KWESTIONARIUSZOWEGO PRZEDSIĘBIORSTW

W Opolu badaniem kwestionariuszowym objęto 66 przedsiębiorstw, co wraz z 78 przedsiębiorstwami daje łączną liczbę 144 przebadanych przedsiębiorstw. Najwięcej z nich to małe podmioty, zatrudniające do 9 pracowników.

Tabela 26. Liczba przebadanych przedsiębiorstw w zależności od liczby zatrudnionych

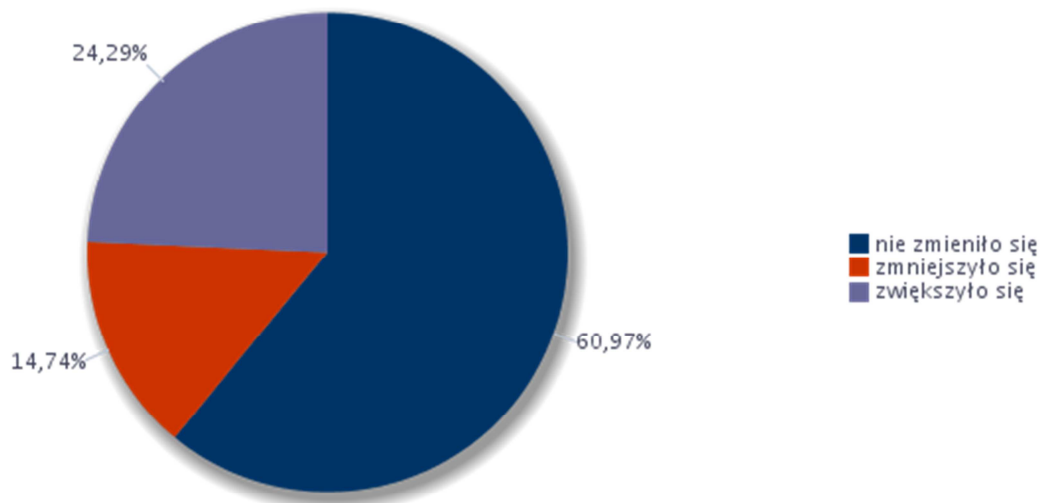
Klasa wielkości przedsiębiorstwa	Opole	powiat opolski	Ogółem
do 9 osób	39	34	73
10-49	21	32	53
50-249	5	11	16
250 i więcej	1	1	2
Suma	66	78	144

W opinii pracodawców z Opolu, poziom zatrudnienia raczej nie zmienił się. Wśród przedsiębiorców którzy zauważają jednak zmiany, większość sugerowała rosnące zatrudnienie.

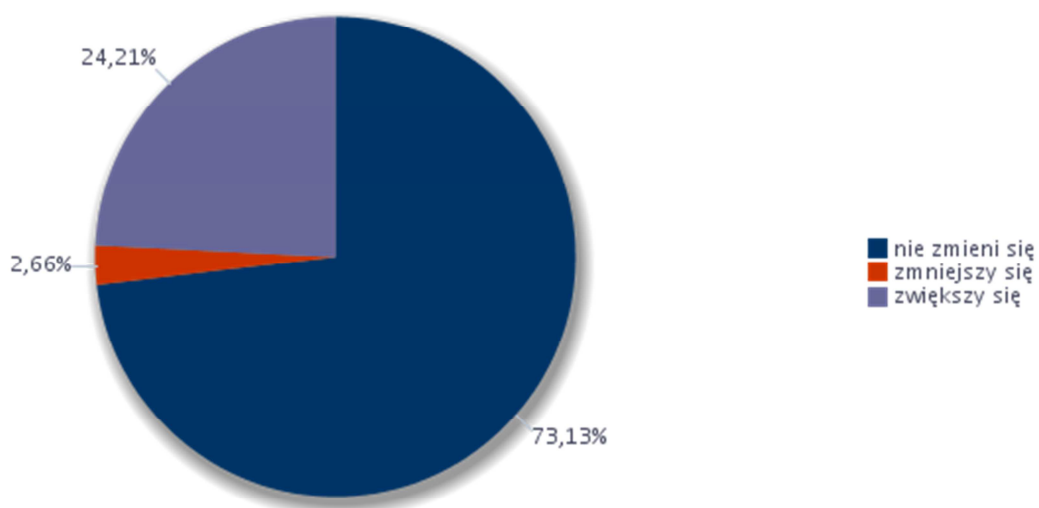
Wykres 2. Odsetek przedsiębiorstw deklarujących zmiany w zatrudnieniu w Opolu

W powiecie opolskim zatrudnienie wydaje się być jeszcze bardziej stabilne niż w Opolu. Także i tu bardziej zauważalny jest wzrost zatrudnienia.

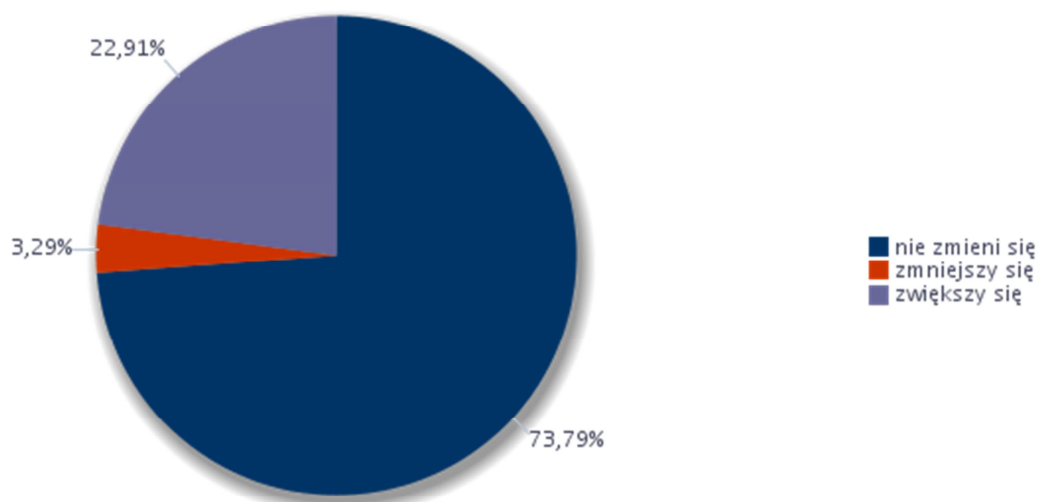
Wykres 3. Odsetek przedsiębiorstw deklarujących zmiany w zatrudnieniu w powiecie opolskim

Zdecydowana większość pracodawców nie przewiduje zmian w poziomie zatrudnienia. Jednocześnie w przypadku zmian, najczęściej prognozowany jest wzrost zatrudnienia.

Wykres 4. Odsetek przedsiębiorstw przewidujących zmiany w zatrudnieniu w Opolu

W powiecie opolskim zachowano podobne tendencje przewidywań pracodawców w ocenie zmian na rynku pracy. Tu także pracodawcy nie spodziewają się zmian w zatrudnieniu, a jeśli już, to raczej nabór na wolne stanowiska pracy.

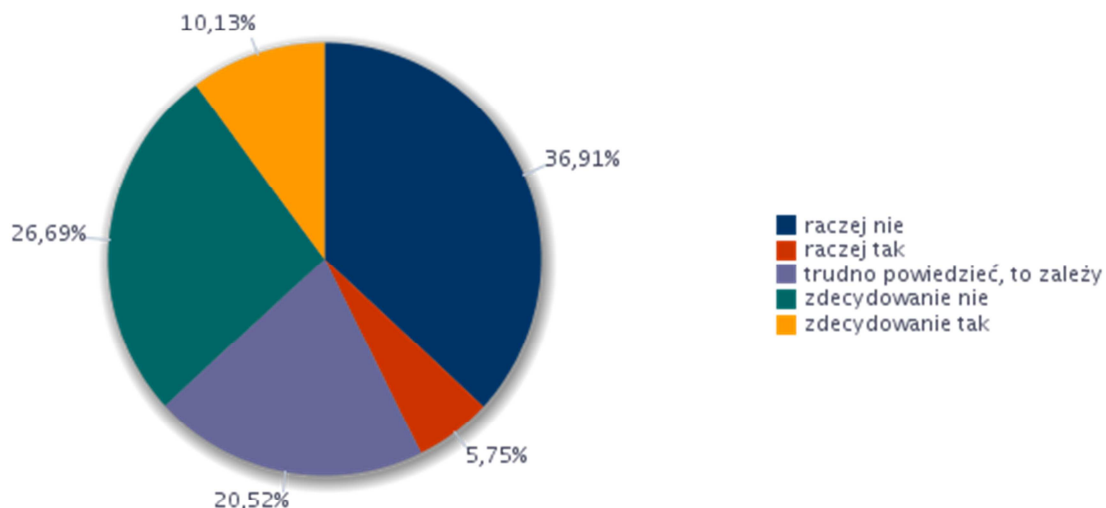
Wykres 5. Odsetek przedsiębiorstw przewidujących zmiany w zatrudnieniu w powiecie opolskim

W Opolu przewiduje się wzrost zatrudnienia we wszystkich wielkich grupach zawodowych. W powiecie opolskim generalnie też, za wyjątkiem wielkich grup zawodów operatorów i monterów maszyn i urządzeń, oraz techników i innego średniego personelu. Szczęśliwym zbiegiem okoliczności jest fakt, iż w tychże grupach zawodowych planowany jest wzrost zatrudnienia w Opolu, co oznacza że dysproporcje te w przekroju powiatów w tychże grupach zawodowych zrównoważą się.

Tabela 27. Wskaźnik zatrudnienia netto według wielkich grup zawodów w Opolu i powiecie opolskim

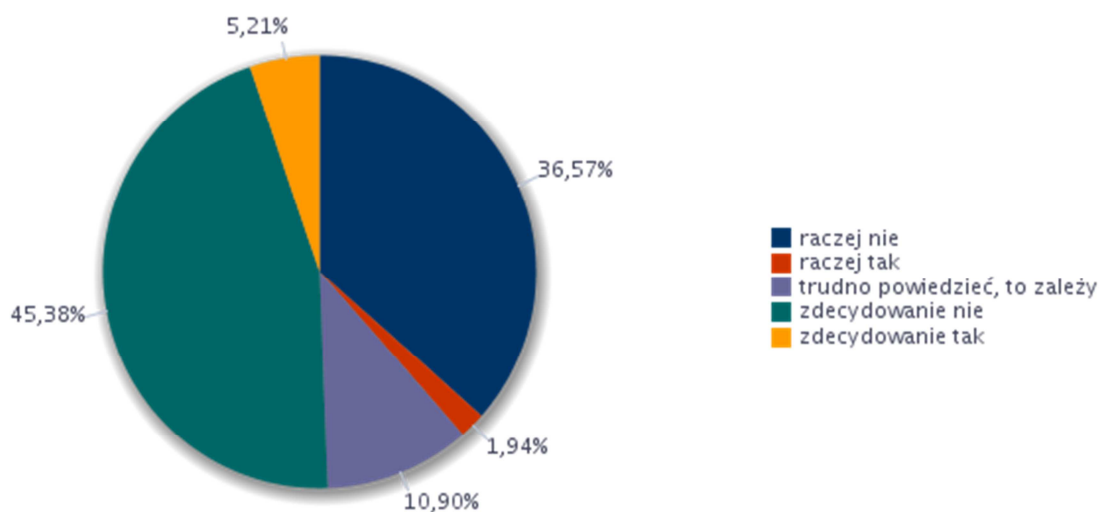
Wielkie grupy zawodów	Wskaźnik zatrudnienia netto	
	Opole	powiat opolski
Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń	5,36	-1,15
Pracownicy biurowi	4,61	6,33
Pracownicy przy pracach prostych	5,86	3,46
Pracownicy usług i sprzedawcy	6,15	0,79
Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy	0,00	2,29
Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	0,00	2,29
Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy	0,00	0,00
Siły zbrojne	0,00	0,00
Specjaliści	8,56	3,05
Technicy i inny średni personel	9,14	-2,47

Pracodawcy z Opolu nie skarżą się na problemy związane z zatrudnieniem nowych pracowników. Łącznie 63,6% badanych pracodawców nie widzi problemów związanych z pozyskiwaniem nowych pracowników.

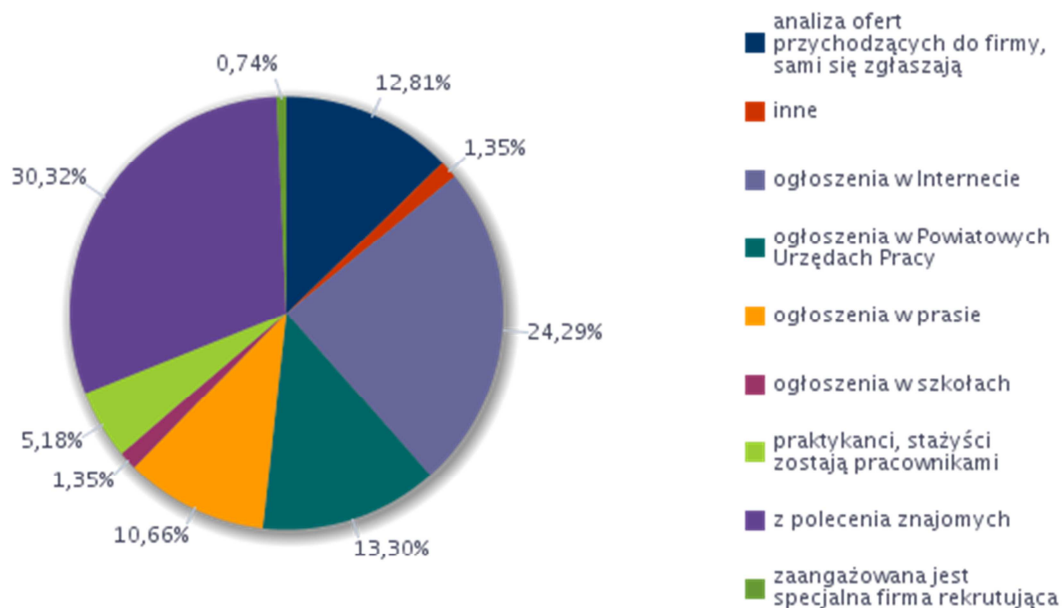
Wykres 6. Struktura odpowiedzi przedsiębiorstw deklarujących problemy z pozyskiwaniem nowych pracowników w Opolu

W powiecie opolskim odsetek osób deklarujących brak problemów z pozyskiwaniem nowych pracowników, jest jeszcze wyższy niż w Opolu i wynosi 81,95%. Oznacza to, iż w powiecie opolskim jedynie 15,88% pracodawców skarży się na problem w znalezieniu nowego pracownika.

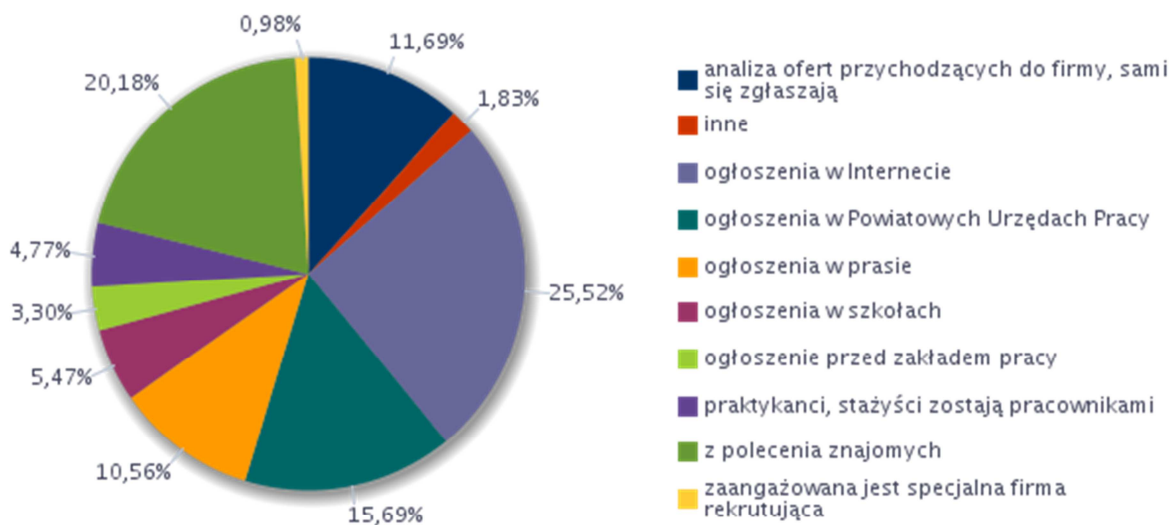
Wykres 7. Struktura odpowiedzi przedsiębiorstw deklarujących problemy z pozyskiwaniem nowych pracowników w powiecie opolskim

Większość pracodawców w Opolu (30,32%) zatrudnia nowych pracowników dzięki rekomendacji znajomych. Jeśli ta forma zawodzi, co czwarta firma poszukuje osoby poprzez ogłoszenia w internecie. Analizowane są również aplikacje osób, które samodzielnie zgłaszają się do pracodawców. Jedynie 13,3% respondentów poszukuje pracowników w urzędach pracy.

Wykres 8. Struktura odpowiedzi przedsiębiorstw dotyczących sposobu poszukiwania nowych pracowników w Opolu

W powiecie opolskim utrzymują się podobne tendencje jeśli chodzi o sposób poszukiwania nowych pracowników. Tu jednak częściej pracodawcy zgłaszają wolne miejsca zatrudnienia w sieci Internet, a jedynie co piąty pracodawca zatrudnia nowe osoby z polecenia znajomych.

Wykres 9. Struktura odpowiedzi przedsiębiorstw dotyczących sposobu poszukiwania nowych pracowników w powiecie opolskim

Pracodawcy w Opolu najczęściej skarżyli się na brak miękkich umiejętności wśród kandydatów do pracy. Przeważał brak umiejętności współpracy w zespole, komunikacji ustnej i komunikatywności, planowania i organizacji pracy własnej, przedsiębiorczości, innowacyjności, kreatywności czy też czytania ze zrozumieniem i poprawnego pisania. Wśród technicznych umiejętności pracodawcy wytykali brak znajomości obsługi komputera i wykorzystania internetu, oraz umiejętności wykonywania obliczeń.

Tabela 28. Brakujące umiejętności kandydatów do pracy (bez względu na zawód) w Opolu

Brakujące umiejętności i uprawnienia	Odsetek wskazań odpowiedzi „tak”
współpraca w zespole	3,52%
komunikacja ustna / komunikatywność	3,45%
obsługa komputera i wykorzystanie Internetu	3,45%
planowanie i organizacja pracy własnej	2,12%
wykonywanie obliczeń	2,12%
przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	2,05%
czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	1,39%
sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	1,39%
wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	1,39%
zarządzanie ludźmi / przywództwo	1,39%
wywieranie wpływu	0,73%
obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	0,66%
znajomość języków obcych	0,66%

W powiecie opolskim pracodawcy znacznie rzadziej skarżyli się na brak umiejętności czy uprawnień wśród poszukiwanych kandydatów do pracy. Tu częściej oczekiwano raczej technicznych umiejętności związanych z obsługą, montażem i naprawą urządzeń technicznych a wśród umiejętności „miękkich” – planowania i organizacji pracy własnej

Tabela 29. Brakujące umiejętności kandydatów do pracy (bez względu na zawód) w powiecie opolskim

Brakujące umiejętności i uprawnienia	Odsetek wskazań odpowiedzi „tak”
obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	0,71%
planowanie i organizacja pracy własnej	0,71%

7. PROGNOZA RYNKU PRACY

W Opolu największa grupa bezrobotnych to osoby z wielkiej grupy zawodów pracowników usług i sprzedawców. To w tej grupie rejestruje się najwięcej osób bezrobotnych oraz najwięcej z nich jest wyłączana z ewidencji. Najwięcej ofert pracy spływa jednak w wielich grupach zawodów robotników przemysłowych i rzemieślników oraz dopiero na drugim miejscu, właśnie w grupie pracowników usług osobistych i sprzedawców. W powiecie opolskim zaś największy stan i ruch bezrobotnych obserwujemy w grupie robotników przemysłowych i rzemieślników. W tejże grupie napływa też najwięcej ofert pracy. Pracodawcy często też szukają operatorów i monterów maszyn i urządzeń, a jeszcze częściej niewykwalifikowanych robotników, wykonujących prace proste. Rzadko poszukiwani są specjaliści, technicy i inny średni personel, a bardzo rzadko kierownicy. Ofert pracy w ogrodnictwie zaś praktycznie zupełnie brak.

Stan równowagi osiągnięto jedynie w Opolu w grupie operatorów i monterów maszyn i urządzeń. Reszta wielkich grup zawodów, na skutek przyjętych założeń metodologicznych, nie podlega ocenie. Brakuje jednak najczęściej pracowników ścisłych specjalizacji, lub też zwyczajnie pracowników wykonujących prace proste. Szczególnie widoczny jest głęboki deficyt spawaczy. Brakuje też osób z grupy zawodów spedytorów, oraz pracowników obsługi telefonicznej. Stanowczy nadmiar notuje się w Opolu wśród kadry zarządczej oraz średniego personelu do spraw statystyki i dziedzin pokrewnych. W powiecie opolskim szczególnie widoczna jest nadwyżka w grupie krawców i zawodów pokrewnych. Zawodem maksymalnie nadwyżkowym zaś grupa techników rolnictwa, dla których brak jakichkolwiek ofert pracy.

Analizując stan liczby uczniów ostatnich klas szkół ponadgimnazjalnych możemy wysnuć wniosek, że napływ kolejnych stu absolwentów z grupy zawodów spedytorów niestety nie zrównoważy głębokiego deficytu. Z drugiej strony napływ blisko stu absolwentów z grupy zawodów średniego personelu do spraw statystyki i dziedzin pokrewnych jedynie pogłębi obecną nadwyżkę. Także kolejnych 40 uczniów ostatnich klas techników rolnictwa nie ma co liczyć na ofertę pracy w swoim zawodzie.

W opinii pracodawców zatrudnienie może nieznacznie się zwiększyć, choć $\frac{3}{4}$ pracodawców jednocześnie nie przewiduje zmian w zatrudnieniu. W Opolu poszukiwani będą przede wszystkim technicy i inny średni personel, specjaliści oraz pracownicy usług osobistych i sprzedawcy. W powiecie opolskim zaś przede wszystkim pracownicy biurowi. Z drugiej strony pracodawcy generalnie nie obawiają się problemów w rekrutacji nowych pracowników nie przewidując problemów z ich pozyskaniem, korzystając głównie z rekomendacji znajomych oraz poprzez ogłoszenia w internecie. Pracodawcy też nie skarżą się na brakujące umiejętności kandydatów do pracy.

8. WNIOSKI

Głównym celem badania zawodów nadwyżkowych i deficytowych było stworzenie ich rankingów, które stanowią narzędzie dla monitoringu, czyli procesu systematycznego śledzenia zjawisk zachodzących na rynku pracy. Monitoring pozwala na formułowanie ocen i wniosków dla systemu kształcenia zawodowego i szkolenia bezrobotnych i służy lepszemu dopasowaniu kwalifikacji osób poszukujących pracy do oczekiwań pracodawców.

Wprowadzenie nowej metodologii zmusza nas do nowego spojrzenia na tabele zawodów deficytowych i nadwyżkowych, szeregując je w grupach elementarnych zawodów, a nie w samych zawodach jak to miało miejsce dotychczas. Należy okazać cierpliwość nim nowa metodologia okaże się być w pełni skuteczna a kolejne analizy roczne będą pogłębiać dostępną wiedzę.

Wnioski wypływające z analizy pozwalają stwierdzić, że rynek pracy charakteryzuje się głęboką nierównowagą. Nadmiar poszukujących pracy występuje w większości zawodów i specjalności. Wzrost zapotrzebowania na pracowników w nowych zawodach i specjalnościach nie nadąża za rosnącym napływem bezrobotnych z zawodów tracących rację bytu. Procesy zachodzące w życiu społecznym i gospodarczym powodują zmiany na rynku pracy, które wymuszają na społeczeństwie zmianę podejścia do pracy. Nowa sytuacja wymaga od pracowników elastyczności zawodowej oraz aktywności edukacyjnej prawie przez całe życie.

Kształcenie zawodowe jest niewątpliwie jednym z ważniejszych czynników determinujących powodzenie jednostki na rynku pracy. W procesie projektowania zmian polegających na dostosowaniu kierunków kształcenia do potrzeb rynku pracy istotne jest zwrócenie uwagi na prognozę odnoszącą się do regionu, informującą o relacjach między tempem rozwoju rolnictwa, przemysłu i usług oraz możliwości wprowadzania nowych technologii. Dane te pozwolą na określenie kierunków i programów kształcenia.